

TERMÍN: 07.01.2022

xx25935xx
Recenzia B
Matěj Bělín
matej.belin@employment.gov.sk

*Prosím nezasahujte do tejto tabuľky*RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Matěj Bělín**NÁZOV MATERIÁLU: **Zásady poskytovania Prvej pomoci (na trhu práce)**TYP VÝSTUPU*[1]: **Analýza**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Ministerstvo financií SR - Útvar hodnoty za peniaze**AUTORI/KY: **Katarína Vaľková;**

SPOLUAUTORI/KY: Ministerstvo financií SR - Inštitút finančnej politiky - Vladimír Peciar - 4 body (max. pre analýzy); - - ; - - ; - -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **2****PRIPOMIENKY:**

P.č.	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Tabuľka 3	Navrhujem overiť odľahlé výsledky (je reálne, že by efekt bol 254,5** zamestnancov na firmu?)	Takéto chaotické výsledky bývajú symptómom problémov so špecifikáciou. Mohol by to byť následok napr. nevhodného matchingu? Vid' Kopp, Daniel; Siegenthaler, Michael (2019) "Short-	Pripomienka bola akceptovaná. Interpretácia výsledkov bola doplnená o analýzu robustnosti na základe alternatívnej špecifikácie.

			<p>Time Work and Unemployment in and after the Great Recession", najmä str. 3-4:</p> <p>"Yet, these results should be interpreted cautiously because the counterintuitive result may be a direct consequence of the strong selection into STW—a bias that the matching and instrumental variable approaches of these studies probably only address partially"</p>	
2	s. 5	„prepúšťali aj po skončení pomoci o zhruba 0,7 zamestnanca menej“ – toto tvrdenie nie je opodstatnené Tabuľkou 3	Tabuľka 3 indikuje, že efekt bol 0,7 +/- 7,733 × 1,96 ≈ 15 zamestnancov na 95% úrovni.	Pripomienka bola akceptovaná. Interpretácia nesignifikantného výsledku bola upravená.
3	s.7	Z textu nie je jasné, ako je odporúčanie „Od podpory konkrétnych pracovných miest k podpore zamestnateľnosti“ podložené výsledkami práce.	Vzhľadom na to, že práca sleduje obdobie 6 mesiacov, potom tvrdenie, že „[p]ridlhé dotovanie pracovných miest, môže spomaliť oživenie hospodárstva cez spomalenie presunu zamestnancov do produktívnejších sektorov a zamestnaní“ nie je podložené výsledkami práce.	Pripomienka bola akceptovaná. V texte bolo citáciou zdôraznené že toto odporúčanie sa zakladá na odporúčaníach OECD.
4	s.8	Odporúčanie "[p]omoc by sa mala poskytovať životaschopným	Tu treba vziať do úvahy závery Lalinsky (2021: 5): "Podľa odhadov	Pripomienka nebola akceptovaná. Subvencie pre životaschopné firmy

firmám, ktoré zaznamenali silné zníženie ekonomickej aktivity [...] Porovnanie tržieb so stavom pred rokom síce ukázalo mieru zasiahnutia firmy, ale pri opatrení 3B na Slovensku neodhalilo, že finančné ťažkosti mohla mať z iných dôvodov ako pre pandémiu" zanedbáva výsledky predchádzajúcich analýz PP.

vládna podpora zredukovala nielen celkové podnikové straty, ale zmiernila aj riziko nelikvidity a nesolvability." Pozri aj Lalinsky & Pal (2021).

To, že firma má finančné problémy, neznamená, že nie je z dlhodobého hľadiska konkurencieschopná, produktívna alebo "životaschopná". Okrem toho, zdĺhavé (a pravdepodobne subjektívne) hodnotenie finančného zdravia firmy za účelom schválenia podpory v čase krízy by mohlo mať kontra-produktívny efekt spomalenia intervencie.

Lalinsky, Tibor (2021) "Pandemická pomoc, produktivita a finančná situácia podnikov." NBS, Analytický komentár č. 110.

Lalinsky, Tibor & Rozalia Pal (2021) "Efficiency and effectiveness of the COVID-19 government support: Evidence from firm-level data."

vychádzajú zo základnej premisy efektivity verejných výdavkov a nie z predloženej analýzy. Vychádzame z toho, že štátna pomoc má smerovať do firiem, ktoré majú schopnosť prežiť v dlhšom horizonte. Na druhej strane odporúčanie nasmerovania štátnej pomoci pre silno postihnuté firmy vychádza z výsledkov zahraničnej literatúry, ktorá je v hodnotení citovaná. Kontrola finančného zdravia firmy je možná napr. na základe existujúcich objektívnych kritérií (napr. definície podniku v ťažkostiach, tak ako to bolo definované na začiatku poskytovania Prvej pomoci resp. pri Prvej pomoci++, a to aj efektívnejšie na základe dostupných údajov FINSTAT s.r.o., RÚZ či z Obchodného registra). Využiť sa dajú aj z odbornej literatúry známe indexy ako napr. Altmanovo Z-skóre. Hlavným záverom analýzy je, že zatiaľ čo opatrenia 1 a 3A boli úspešnejšie v udržaní zamestnanosti, nie je nutné ponechávať v platnosti menej efektívne ďalšie opatrenie. Opatrenie síce mohlo pomôcť zlepšiť likviditu slovenských firiem, čo ale nebolo definované v jeho cieľoch. Štátna pomoc by mala mať jasne

				<p>definované ciele prepojené na merateľné ukazovatele. Na podporu finančnej likvidity by bolo efektívnejšie prostriedky určené na opatrenie 3B použiť na kompenzáciu fixných nákladov (tak ako vo väčšine krajín EU, COVID-19 EU PolicyWatch, Eurofound) a to cielene pre užší okruh firiem, ktoré</p> <ul style="list-style-type: none"> • boli priamo zasiahnuté obmedzeniami vlády/museli obmedziť svoju činnosť a • neboli podnikom v ťažkostiach (ich finančné problémy začali najskôr po vypuknutí prvej vlny pandémie vírusu COVID-19).
5	<i>Passim</i> a s. 10	Práca neupozorňuje čitateľa na fakt, že zvolený prístup odhadu môže spôsobovať vychýlenie k nule – namerané efekty blízke nule nemusia teda indikovať neefektívnosť opatrení.	Autormi citovaný článok Wooldridge (2021, rovnica 5.23) explicitne hovorí o nulových anticipačných efektoch, ktoré v analyzovanom období sú pravdepodobné, nakoľko firmy poznali spôsob udeľovania podpory. Firma, ktorá očakáva zhoršenie svojej situácie by za absencie intervencie prepustila zamestnancov ešte v období, keď sama nebola epidémiou zasiahnutá (napr. kvôli výpovedným lehotám). Avšak keď	Pripomienka bola čiastočne akceptovaná. V texte bolo zdôraznené, že anticipačné efekty môžu odhadované efekty znižovať. Zároveň ale v sledovanom období nepredpokladáme silné anticipačné efekty nakoľko hodnotíme poberanie pomoci v kratšom období do júna 2020, pričom poskytovanie pomoci bolo zverejnené až v priebehu apríla 2020 a bolo možné ju poberať spätne (1: 6.4.2020, 3A: 17.4.2020, 3B: 21.4.2020). Prvé obmedzenia boli

			<p>firma očakáva podporu pracovných miest, takéto „preventívne“ prepúšťanie nebude realizovať. Anticipujúca firma sa teda správa ako „čiasť podpora“ a rozdiel medzi podporenou a kontrolnou skupinou sú podhodnotené.</p>	<p>vyhlásené už na začiatku, resp. v polovici marca, a firmy tak už boli postihnuté opatreniami, pričom nemali informáciu o možnej finančnej podpore. Skôr predpokladáme, že anticipačné efekty zohrali rolu v ďalších vlnách pandémie, ktoré sa začali rysovať až na jeseň 2020, t.j. v bode, kedy naše časové okno z tohto dôvodu končí.</p>
6	Pozn. 10	<p>Odporúčam preveriť tvrdenie, že "[p]aralelné alebo zmenené poberanie pomoci predstavovalo menej ako 2 % firiem (spolu 427)."</p>	<p>Podľa našich prepočtov čerpalo cez opatrenia 1, 3A a 3B počas hodnoteného obdobia marec - jún 2020 podporu 39 681 firiem, z toho 16,5 % čerpalo pomoc cez viac ako jedno opatrenie. Boli tieto firmy vylúčené z hodnotenia? Doplniť, ako to môže ovplyvniť výsledky.</p>	<p>Pripomienka bola akceptovaná. Počet firiem, ktoré poberali viaceré príspevky bol upravený. Nám dostupná firemná databáza neobsahuje informácie o SZČO, ktorí zamestnávajú iba jedného zamestnanca. Ak sa zameriame na obdobie marec-jún 2020, tak počet subjektov, ktoré dostali pomoc je takmer identický s prepočtom ISP. V našich dátach je v tomto období podporených 39659 subjektov a z toho 16,2 % (6417) bolo podporených viac ako jedným opatrením. Z týchto 6417 subjektov sa s našou vzorkou (kontrolné a podporené firmy) nespojilo 1991 subjektov. Z toho 1922 boli ine právne formy (SZČO, NO) alebo firmy, ktoré predložili účtovnú závierku neskôr a naša firemná databáza ju</p>

				neobsahuje. Zvyšných 69 firiem sa nedostalo do finálnej vzorky po úpravách dát a aplikácií CEM metódy.
7				
8				
9				
10				

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Práca je kreatívnou aplikáciou nového teoretického článku (Wooldridge, 2021), ktorá meria parameter, ktorý je vysoko relevantný pre tvorcov politík. Bolo by vhodnejšie, keby sa text analýzy hlbšie venoval implikáciám zavedených predpokladov; napríklad nulové anticipačné efekty sú spomenuté v poznámke pod čiarou a kritický pojem „životaschopných firiem“ nie je ani len definovaný, hoci je predikátom jedného z odporúčaní práce.

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.